

การศึกษาเปรียบเทียบไวยากรณ์ภาษาจีนในแบบเรียนภาษาจีน สำหรับผู้เรียนชาวไทย กรณีศึกษา ประโยค “把” (bǎ)

ภูเทพ ประภากร

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อีเมล: prapagornputhep@hotmail.com

รับบทความ: 3 สิงหาคม 2564 แก้ไขบทความ: 19 ตุลาคม 2564 ตอรับบทความ: 25 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ: งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนกลางเรื่องประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนภาษาจีนระดับพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทยสองแบบเรียน ได้แก่ แบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค 《汉语会话301句》 ฉบับแปลภาษาไทยและแบบเรียนชุดภาษาจีนปัจจุบัน 《当代中文》 สำหรับผู้เรียนระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย ขอบเขตเนื้อหามุ่งศึกษาการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) ของทั้งสองแบบเรียนตั้งแต่การอธิบายเนื้อหาทางทฤษฎีการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ การยกตัวอย่างประกอบ รวมถึงแบบฝึกหัดหลังเรียน โดยยึดกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) จากหนังสือภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语) และนำแนวคิดไวยากรณ์ศึกษา (语法学) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัย พบว่า ประการแรก แบบเรียนทั้งสองชุดล้วนมีการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) เรื่องการอธิบายความหมายทางไวยากรณ์และความจำเป็นในการใช้ประโยคชนิดนี้ในการสื่อสาร แบบเรียนทั้งสองชุดสามารถอธิบายได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาจีน ประการที่สอง ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดของทั้งสองแบบเรียนคือการใช้คำอธิบายรายละเอียดส่วนประกอบของประโยค “把” (bǎ) ได้แก่ กริยา บทกรรมและส่วนเสริมที่แตกต่างกัน สาเหตุของความแตกต่างดังกล่าวคือจุดมุ่งหมายของแบบเรียนและจำนวนบทเรียนที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้การออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ)

ต้องสอดคล้องกับจำนวนบทเรียนแต่ละแบบเรียน งานวิจัยนี้เสนอแนะให้ผู้ที่มีใจสามารถนำเนื้อหาของแบบเรียนทั้งสองชุดนี้มาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ ผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอด อธิบาย เพิ่มเติมเนื้อหาสาระบางประการให้เกิดความสมบูรณ์ สอดคล้องกับบริบทของสภาพผู้เรียน เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนช่วยลดข้อผิดพลาดของผู้เรียนชาวไทย และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาของไวยากรณ์เรื่องนี้ได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: แบบเรียนภาษาจีน; ไวยากรณ์ภาษาจีน; ประโยค “把” (bǎ); ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทย

The Comparison of Mandarin Chinese Grammar Lesson of Chinese Textbooks for Thai Learners: A Case Study of “把” (Bǎ) Sentences

Puthep Prapagorn

Chinese Major, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat Universities

E-Mail: prapagornputhep@hotmail.com

Received: 3th August 2021

Revised: 19th October 2021

Accepted: 25th October 2021

Abstract: The objective and the extent of this study are to analyze and compare the design of grammatical contents of “把” (bǎ) sentences in two elementary Mandarin Chinese textbooks for Thai learners. Chinese Conversation of 301 Sentences textbook 《汉语会话 301 句》 (Thai-translated version) and Chinese in Present Days textbook 《当代中文》 (Thai version) were used for the analysis. The theoretical content explanations, the uses of the sentence in various situations, the sentence examples and the exercises in two textbooks were compared and analyzed based on the grammatical rules of the “把” (bǎ) sentence written in a Xiandai Hanyu (现代汉语) (Modern Chinese) textbook. The concept of Chinese grammar education (语法学) was also employed as a framework of the study. The results suggested that the two textbooks similarly designed the grammatical contents of the “把” (bǎ) sentence in terms of the grammatical meanings and the necessity of using this type of sentence in communication. Both textbooks provided the adequate explanations on Chinese grammatical rules, and also effectively and correctly emphasized on

grammatical meanings of the sentence. The textbooks were obviously distinct on how they translated the explanations of the sentence's components including: verbs, objectives and verb modifiers. The textbooks were designed differently because of their differences on the objectives and the numbers of chapter, so the contents were designed to be concise and related to the numbers of chapter in each textbook. The study recommends the two textbooks to be used in Chinese classes. However, teachers may need to prepare more explanations or some necessary contents which are associated to the context and conditions of learners. This could help enhancing Thai learners' knowledge, understanding and also reducing some mistakes as well as help them to have the better understanding on grammatical rules in using the sentence.

Keywords: Chinese Textbook; Chinese Grammar; “把” (bǎ) Sentences; Thai Chinese Learners.

泰国学习者汉语教材语法编写设计对比研究 ——以“把”字句为例

福天賜

泰国天素帝皇家大学人文与社会学院汉语专业

电子邮件: prapagornputhep@hotmail.com

收稿日期: 2021-08-3

修回日期: 2021-10-19

接受日期: 2021-10-25

摘要: 本文研究宗旨在于分析与对比初级泰国学习者常用两本汉语教材中的语法内容编写设计, 以“把”字句为例, 两本教材是《汉语会话 301 句》(泰语版) 及《当代中文》(泰语版)。本文研究范围为剖析两本教材中“把”字句编写设计, 从理论知识解释到运用方面, 以及练习设计及所举的例子, 本文以《现代汉语》中的“把”字句理论为依据, 同时以语法学理论为研究思路。本文的研究结果表明首先两本教材都对初级泰国学习者有着较为详细并准确地解释说明关于“把”字句的语法知识及所使用该语法知识的情况。其次两本教材之间的主要差别在于对“把”字句的句子成分所使用的泰语解释, 最明显的是谓语动词、宾语及补语部分。造成这种差别的主要原因是教材编写的目的及其课数不同, 引导了“把”字句内容编写设计必须符合各本教材课数的要求。本文建议教师进行教学安排时, 可以将这两本教材中的“把”字句内容的编写应用到教学中。教师作为课堂上的解释者可以取长补短并增加一些符合学生水平的语法内容, 这有助于提高学生对该语法知识的理解水平, 以及减少泰国学习者对“把”字句的错误, 从而会帮助学生更好地理解该语法知识。

关键词: 汉语教材; 汉语语法; “把”字句; 泰国汉语学习者

บทนำ (Introduction)

ประโยค “把” (bǎ) เป็นไวยากรณ์ที่สำคัญของการศึกษาภาษาจีนโดยเฉพาะผู้เรียนชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลงานวิจัย บทความวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาการใช้ประโยค “把” (bǎ) ในฐานะข้อมูล CNKI พบว่ามีงานวิจัยวิทยานิพนธ์ถึง 2,600 รายการและงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความที่ศึกษาปัญหาการใช้ไวยากรณ์เรื่องนี้ของผู้เรียนชาวต่างชาติ พบว่ามีผลงานมากถึง 280 กว่ารายการ (สืบค้นข้อมูลระหว่างวันที่ 15-17 ตุลาคม 2564) จนถึงปัจจุบันไวยากรณ์เรื่องนี้ยังคงมีการศึกษาถึงปัญหาในการใช้และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน นอกจากนี้จากการศึกษาแบบเรียน หนังสือภาษาจีนที่เผยแพร่ในประเทศไทย เช่น 《汉语教程》《发展汉语》《泰国人学汉语》《汉语会话 301 句》《汉语会话 360 句》《体验汉语》《当代中文》 เป็นต้น หนังสือเหล่านี้ล้วนมีการแทรกเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องนี้ไว้ ซึ่งหนังสือแต่ละเล่มมีการออกแบบ เรียงลำดับเนื้อหาและออกแบบแบบฝึกหัดที่แตกต่างออกไปตามจุดมุ่งหมาย คุณสมบัติและลักษณะของแบบเรียน จึงกล่าวได้ว่าไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาภาษาจีนในทุกระดับการศึกษา

Li Zhu, Jiang Liping (2013:9) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายในการศึกษาภาษาต่างประเทศคือให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ แล้วจึงยกระดับให้สามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ด้วยเหตุนี้ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ เข้าใจโครงสร้างประโยค ระบบไวยากรณ์ของภาษาให้ดีเสียก่อน แนวคิดของ Lu Fubo (2010: 26-29) กล่าวถึงการออกแบบการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนกลางว่าควรออกแบบให้สอดคล้องกับรูปแบบหรือลักษณะเด่นของไวยากรณ์แต่ละเรื่อง หากเป็นผู้เรียนชาวต่างชาติควรเน้นให้เห็นถึงโครงสร้างทางภาษาจีนเรื่องลำดับการเรียงคำในรูปประโยคต่าง ๆ ในแบบเรียนควรนำเสนอสิ่งที่ผู้เรียนพบหรือผิดพลาดบ่อย เจ็บใจหรือกฏเกณฑ์การใช้ที่ซับซ้อนแตกต่างไปจากภาษาแม่ของผู้เรียน ตัวอย่างเรื่องประโยค “把” (bǎ) บางลักษณะที่ปรากฏไม่บ่อยสามารถละไว้ไม่อธิบายในแบบเรียนระดับต้นได้

1. 主 + 把 + 宾 + 动 + 宾

ตัวอย่างประโยค 有的文章在结尾时**把**全文加以总结。

2. 主 + 状 + 把 + 宾 + 双音动词

ตัวอย่างประโยค 先**把**代表正法。

3. 主 + 把 + 宾 + 动 + 着 + 宾

ตัวอย่างประโยค 她**把**那面镜子对着自己。

ดังนั้น การออกแบบเนื้อหาการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนจึงต้องคำนึงถึงความสำคัญในการนำไปใช้ในการสื่อสาร คัดเลือกเนื้อหาที่ผู้เรียนพบเห็นหรือจำเป็นต้องใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยลดข้อผิดพลาดในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

Su Yingxia (2015: 64-67) ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนของผู้เรียนชาวต่างชาติไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนไวยากรณ์จะประกอบด้วยสองส่วนใหญ่คือการนำเข้าสู่บทเรียนและความรู้ทางไวยากรณ์ที่ต้องการสอน (语言点导入与说明) และการฝึกฝนการใช้ไวยากรณ์ (语言点操练) เปรียบเหมือนการสอนในชั้นเรียนที่มีทั้งการบรรยายและการฝึกฝน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนว่าจะให้ทั้งสองส่วนนี้มีเนื้อหาและวิธีการฝึกฝนอย่างไร ในขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียนหรือความรู้ทางไวยากรณ์ ผู้สอนต้องนำเสนอสถานการณ์หรือเหตุการณ์จริงในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงการนำไวยากรณ์ไปใช้สื่อสารในชีวิตจริง รวมถึงต้องมี การอธิบายโครงสร้างพื้นฐานของไวยากรณ์เรื่องนั้นประกอบด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจการลำดับคำและการนำไปใช้ที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาจีนกลาง ตัวอย่างเรื่องประโยค “把” (bǎ) ขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียนคือ ผู้สอนใช้วิธีการสาธิตหรือแสดงการกระทำโดยการย้ายเก้าอี้ในห้องเรียนไปไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน อาจเป็นข้างหน้าต่าง แล้วจึงถามผู้เรียนว่า “刚才这把椅子在哪儿？” ให้ผู้เรียนตอบคำถาม จากนั้นจึงถามต่อว่านำเก้าอี้ไปไว้บริเวณนั้นดีหรือไม่ ให้ผู้เรียนตอบคำถาม แล้วจึงเน้นการกระทำที่ผู้สอนทำให้ผู้เรียนหาคำศัพท์ที่แสดงถึงการกระทำนั้น ในที่นี้คือคำกริยาคำว่า “搬” ผู้สอนถามต่อว่า “从……搬到哪儿了？” ให้ผู้เรียนช่วยกันตอบคำถาม “搬到窗户旁边了” ผู้สอน

จึงอธิบายถึงไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) โดยเริ่มจากการสร้างความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียนถึงสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ต้องใช้รูปประโยคนี้นในการสื่อสาร จากนั้นจึงแต่งประโยคที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในห้องเรียนพร้อมกับการเขียนโครงสร้างประโยค

例句： 老师 **把** 椅子 搬 到 窗户 旁边了。

总结格式： 主 + 把 + 宾 + 动 + 到.....

ผู้สอนจึงเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการอธิบายรูปประโยคพื้นฐาน ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนพึงระวังถึงระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนและระดับความยากง่ายของเนื้อหา สำหรับการเรียนรู้ ไวยากรณ์ภาษาจีนกลางในระดับพื้นฐานควรให้เรียนรู้รูปประโยคพื้นฐาน ความหมายและความจำเป็นในการใช้รูปประโยคนั้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ต้องการนำไปใช้ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานของรูปประโยค ยกตัวอย่างรูปประโยค “把” (bǎ) ในการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โครงสร้างประโยคพื้นฐานเสียก่อน ได้แก่ “把” 字句的基本结构： 主语 + 把 + 名词 + 动词 + 补充成分 จากนั้นจึงอธิบายส่วนประกอบของประโยคทีละส่วน เน้นย้ำส่วนที่ผู้เรียนมักผิดพลาดหรือมีความซับซ้อน แตกต่างจากภาษาแม่ของผู้เรียน ในกรณีเรื่องประโยค “把” (bǎ) ผู้สอนต้องเน้นย้ำให้ผู้เรียนเห็นถึงความจำเป็นและสถานการณ์ที่ต้องใช้รูปประโยคนี้นมาใช้ในการสื่อสาร แนวคิดของ Su Yingxia (2015) สอดคล้องกับ Srisintorn, P. (2016:71-72) ที่กล่าวว่าหลักการสำคัญในการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนคือการคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบรรยายและการฝึกฝนโดยเน้นบรรยายเฉพาะเนื้อหาสำคัญและฝึกฝนให้บ่อยเพื่อให้ประยุกต์ใช้ทักษะได้จริง การบรรยายเฉพาะเนื้อหาสำคัญ หมายถึง บรรยายลักษณะพิเศษของไวยากรณ์นั้น ปัจจัยด้านผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาแม่ของผู้เรียนล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ข้อบกพร่องนี้ส่วนมากพบในผู้เรียนภาษาจีนระดับต้น กิจกรรมการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนควรแบ่งเป็น 5 ชั้น ประกอบด้วย ชั้นนำเข้าบทเรียน นำเข้าบทเรียนด้วยการกระทำหรือสถานการณ์ เช่น ผู้สอนสั่งให้ผู้เรียนทำบางอย่างด้วยโครงสร้างประโยค “把” (bǎ) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะการใช้ไวยากรณ์โครงสร้างนี้ในสถานการณ์จริง ต่อมาเป็นชั้นอธิบายประเภทไวยากรณ์ ชั้นสรุปกฎเกณฑ์การใช้ ชั้นฝึกฝนการใช้และชั้นวิเคราะห์ข้อผิดพลาด

ปัญหาสำคัญของการศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนกลางของผู้เรียนชาวไทยคือการลำดับคำในประโยค กล่าวคือตำแหน่งของคำขยายในภาษาจีนกลางจะวางไว้หน้าคำที่ต้องการขยายเสมอ รวมถึงรูปประโยคพิเศษที่ภาษาจีนกลางมีความแตกต่างไปจากภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยค “把” (bǎ) งานวิจัยของ Wang Xiang และ Zhang Xiaoke (2011) เรื่องข้อผิดพลาดในการใช้ประโยค “把” (bǎ) ของผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาจีนระดับกลางกล่าวว่าปัญหาการใช้ประโยค “把” (bǎ) ที่พบบ่อย ได้แก่ ส่วนประกอบของประโยคไม่สมบูรณ์ (遗漏) การเติมคำหรือข้อความที่ไม่จำเป็น (误加) การใช้ภาษาที่ฟุ่มเฟือย (杂糅) และการใช้คำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม (误代) สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดเหล่านี้เกิดจากอิทธิพลเชิงลบจากภาษาแม่ การเรียนรู้ทางภาษาที่ผิดพลาด การออกแบบตำราแบบเรียนและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสม งานวิจัยนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะในการลดปัญหาดังกล่าวว่าควรใช้วิธีการเปรียบเทียบระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สองและให้ความสำคัญกับความหมายและบริบทในการใช้ประโยค “把” (bǎ) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Wei Hong (2006) ศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้ประโยค “把” (bǎ) ของผู้เรียนชาวไทยระดับต่างๆ และกลวิธีในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้เรียนมักมีปัญหาในการใช้ประโยค “把” (bǎ) สองประการคือหนึ่งขาดความเข้าใจในความหมายทางไวยากรณ์ หมายถึงการไม่เข้าใจว่าจะใช้รูปประโยคนี้ในสถานการณ์ใด สองขาดความเข้าใจในข้อจำกัดและกฎเกณฑ์เงื่อนไขทางไวยากรณ์ สำหรับผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาจีนในระดับพื้นฐานจะพบปัญหาดังแต่การเลือกใช้คำกริยาและส่วนเสริมหลังคำกริยาที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจที่ดี ส่งผลให้การนำรูปประโยคนี้ไปใช้มักจะมีผิดพลาด ขาดความสมบูรณ์ของประโยค อีกทั้งยังขาดผลลัพธ์ของการกระทำ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญ ในรูปประโยคนี้ สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดเหล่านี้มีหลายปัจจัย ประการหนึ่งคือตำรา แบบเรียนที่ยังขาดการอธิบายที่ชัดเจนและแบบฝึกหัดที่ยังไม่ครอบคลุมหรือป้องกันข้อผิดพลาดเหล่านี้ งานวิจัยของ Ek-atchariya, S. (2016) เรื่องการรับประโยคโครงสร้าง “把” (bǎ) ที่แสดงนัย “การเคลื่อนที่” ของกลุ่มผู้เรียนชาวไทย ศึกษาผู้เรียนชาวไทยสองกลุ่มตัวอย่างคือผู้เรียนชาวไทยที่มีความสามารถทางภาษาจีนระดับต้นและผู้เรียนชาวไทยที่มีความสามารถทางภาษาจีนระดับสูงผลิตประโยคโครงสร้าง “把” (bǎ) สองโครงสร้างที่แสดงนัย “การทำให้เคลื่อนที่” แตกต่างกันหรือไม่

ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนชาวไทยทั้งสองกลุ่มผลิตประโยคโครงสร้าง “ประธาน + “把” (bǎ) + นามวลี + กริยา + บุพบทวลี/กริยาวลีบอกทิศทาง” ได้มากกว่าโครงสร้าง “ประธาน + “把” (bǎ) + นามวลี + กริยา+ ส่วนเสริมหลังกริยาบอกทิศทาง”อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้เรียนชาวไทยที่มีความสามารถทางภาษาจีนระดับสูงผลิตประโยคโครงสร้าง “把” (bǎ) ทั้งสองโครงสร้างมากกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาจีนระดับต้น การที่ผู้เรียนชาวไทยทั้งสองกลุ่มผลิตประโยคโครงสร้าง “把” (bǎ) ในเงื่อนไข “โครงสร้างที่บังคับใช้ “把” (bǎ)” มากกว่าในเงื่อนไข “โครงสร้างที่เลือกใช้ “把” (bǎ)” แสดงว่าผู้เรียนชาวไทยรู้ว่าเมื่อต้องการสื่อความหมายแสดงการเคลื่อนที่ของวัตถุแบบมีจุดหมายปลายทางจะต้องใช้ประโยคโครงสร้าง “把” (bǎ) ไม่ใช่โครงสร้างประธาน-กริยา-กรรมในขณะที่เมื่อต้องบรรยายการเคลื่อนที่ของวัตถุที่ไม่มีจุดหมายปลายทาง ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่เลือกใช้ประโยคโครงสร้างประธาน – กริยา – กรรม (แม้ว่าผู้เรียนจะวางส่วนเสริมหลังกริยาบอกทิศทางผิดตำแหน่ง) มากกว่าประโยคโครงสร้าง “把” (bǎ) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทยที่เป็นภาษาแม่ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเคยชินและเลือกที่จะใช้โครงสร้างประธาน – กริยา - กรรมมากกว่าโครงสร้างประโยค “把” (bǎ) งานวิจัยของ Chukiatwatthanakul, W. et al. (2019) เรื่องการศึกษาความผิดพลาดทางไวยากรณ์ที่พบบ่อยของนักศึกษาเอกภาษาจีนระดับต้นและกลางของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรกล่าวว่าจากการรวบรวมงานเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ พบว่าความผิดพลาดด้านไวยากรณ์ภาษาจีนมากที่สุดเป็นเรื่องการลำดับคำขยายผิด คิดเป็นร้อยละ 34 อันดับรองลงมาเป็นเรื่องประโยค “把” (bǎ) คิดเป็นร้อยละ 25 สาเหตุความผิดพลาดมาจากอิทธิพลเชิงลบจากภาษาแม่ การถ่ายโอน การเรียนรู้เชิงลบของภาษาที่สอง ตำราเรียนที่ขาดการอธิบายข้อควรระวังในการศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนกลาง และการให้ข้อมูลหรือการอธิบายของผู้สอนยังไม่เต็มที่

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าข้อผิดพลาดในการใช้เกิดจากปัจจัยของผู้เรียนเองที่ยังขาดความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ของรูปประโยคชนิดนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนไม่เข้าใจว่าสถานการณ์ใดที่ต้องใช้ประโยค “把”

(bǎ) แทนรูปประโยคบอกเล่าทั่วไป เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและความถูกต้องตามหลักภาษาปัจจัยภายนอกประกอบด้วยกรอกรแบบการเรียนการสอนของผู้สอน รวมถึงตำราแบบเรียนที่ใช้ยังไม่เหมาะสม ขาดการอธิบายที่เข้าใจง่าย โดยเฉพาะตำรา แบบเรียนที่ผู้เรียนชาวไทยใช้ แม้ว่าปัจจุบันจะมีนักวิชาการทางด้านภาษาได้นำเสนอแนวคิดในการออกแบบการเรียนการสอน รวมถึงการออกแบบแบบฝึกทักษะการใช้รูปประโยคชนิดนี้ อาทิ Li Zhu, Jiang Liping (2013:183) นำเสนอให้ใช้วิธีการยกตัวอย่างจากหลักเกณฑ์ทางภาษา (演绎) และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ (归纳) ตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการอธิบายประโยค “把” (bǎ)

主	状	把	宾 ₁	动+补	宾 ₂	其他
他			这些书	放在	书柜里	了
丁力		把	车	开到	学校	了
她	没		这本杂志	还给	图书馆	
他	不想		这本小说	翻译成	英文	

สรุปกฎเกณฑ์ ดังนี้

1. หลังคำกริยาต้องมีส่วนเสริมไม่สามารถเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ (อาจเป็น “了” หรือ “着” การซ้ำคำ กรรมของคำกริยาหรือส่วนเสริมอื่นๆ)
2. หากความหมายของประโยคหรือส่วนเสริมแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้ายจำเป็นต้องใช้ประโยค “把” (bǎ)
3. คำกริยานุเคราะห์หรือคำกริยาวิเศษณ์ต้องวางไว้หน้า “把” (bǎ)
4. คำกริยาที่มีความหมายถึงความรู้สึกนึกคิดไม่สามารถใช้ในประโยค “把” (bǎ)
5. ผู้สอนควรตระหนักถึงข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมักเกิดขึ้นบ่อย แล้วแนะนำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น Mao Yue (2010: 194-196) ได้ให้ข้อเสนอแนะและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเรื่องประโยค “把” (bǎ) ว่าสิ่งสำคัญในการสอนเรื่องนี้คือการเน้นย้ำให้ผู้เรียนทราบว่าสถานการณ์ใดที่จำเป็นต้องใช้ประโยค “把” (bǎ) แม้ว่าการอธิบายโครงสร้างของประโยคให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจจะไม่ใช่ว่าเรื่องยาก Mao Yue ให้ข้อคิดเห็นว่าดีตำราเรียนส่วนใหญ่จะอธิบายว่ารูปประโยคนี้ใช้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงหรือการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งของวัตถุ เรื่องราว (处置) ซึ่งการอธิบายในลักษณะนี้เป็นนามธรรม ยากแก่การเข้าใจ ดังนั้นเพื่อลด

ปัญหานี้ ผู้สอนภาษาจีนในระดับพื้นฐานจึงควรใช้สถานการณ์ในชั้นเรียน แสดงให้ผู้เรียนเห็นถึงสถานการณ์ที่สามารถใช้รูปประโยค “把” (bǎ) ได้ รวมถึงใช้สถานการณ์ที่เป็นเรื่องใกล้ตัว คำศัพท์ไม่ยากเกินไป เช่น

- 请你**把**书放在桌子上。 กรุณานำหนังสือวางไว้บนโต๊ะ
- 请你**把**门关上。 กรุณาปิดประตู
- 请你**把**作业交给老师。 กรุณานำการบ้านส่งให้คุณครู
- 请你**把**这个字写在黑板上。 กรุณานำตัวอักษรนี้เขียนบนกระดานดำ

จากนั้นจึงเริ่มให้ผู้เรียนแต่งประโยคที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเองหรือใช้การตั้งคำถามที่ต้องตอบโดยใช้ประโยค “把” (bǎ) เช่น “把大象放进冰箱里要有几个步骤？” นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเปลี่ยนประโยคบอกเล่าให้เป็นประโยค “把” (bǎ) เช่น 我看完书了。 ⇨ “我**把**书看完了。” รวมถึงการแก้ไขประโยคที่ผิด เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดความระมัดระวัง และใช้ประโยค “把” (bǎ) ของตนให้ดียิ่งขึ้น

จากข้อเสนอเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนการสอนประโยค “把” (bǎ) จะพบว่าการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในตำรา แบบเรียนมีผลต่อความสำเร็จ ความเข้าใจและการนำไปใช้สื่อสารของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทยที่นิยมนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ได้แก่ แบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค ฉบับแปลภาษาไทยและแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบัน สำหรับผู้เรียนระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย เพื่อวิเคราะห์การกำหนดขอบเขตเนื้อหา การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงแบบฝึกทักษะที่ปรากฏในแบบเรียน นำมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ความครอบคลุมของเนื้อหา ลำดับการจัดเรียงเนื้อหา นำเสนอผลการวิเคราะห์ให้เห็นถึงความเหมือนและความต่าง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการนำแบบเรียนไปใช้ประกอบการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) สำหรับผู้เรียนชาวไทยด้วย จากรายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา (2016:28) พบว่า มีการนำแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบันมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

ภาษาจีนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและงานวิจัยของ Liu Xiuyuan (2019:116-118) พบว่าสถานศึกษาตั้งแต่ระดับประถมถึงมัธยมศึกษาในประเทศไทยมีการนำแบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคมาใช้สำหรับผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยระดับพื้นฐานระดับความยากง่าย จำนวนคำศัพท์ เนื้อหาด้านไวยากรณ์คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) ที่ได้เขียนไว้ในแบบเรียนเช่นกัน รวมถึงการแบ่งเนื้อหาในแต่ละบทเรียนมีความคล้ายคลึงกันด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective)

วิเคราะห์และเปรียบเทียบการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนกลางเรื่องโครงสร้างประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนภาษาจีนกลางสำหรับผู้เรียนชาวไทยระดับพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Method)

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้ศึกษาการออกแบบการเรียนรู้อไวยากรณ์ภาษาจีนกลางเรื่องรูปประโยค “把” (bǎ) จากแบบเรียนภาษาจีน ระดับพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวไทย โดยคัดเลือกแบบเรียนสองชุด ดังนี้

1. แบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค (汉语会话 301 句) ฉบับแปลภาษาไทยพิมพ์ครั้งที่ 3 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง ผู้เขียนคือ Kang Yuhua (康玉华) และ Lai Siping (来思平) กิตติชน ยงประพัฒน์เป็นผู้แปล แบบเรียนชุดนี้เริ่มเผยแพร่ในปี ค.ศ.1990 และได้รับการคัดเลือกให้อยู่ในชุดแบบเรียนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติดีเด่น มีการจัดพิมพ์ใหม่ในปี ค.ศ. 1998 เป็นแบบเรียนฉบับเร่งรัดที่แต่งขึ้นเพื่อการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐานของชาวต่างชาติ แบบเรียน 1 ชุดแบ่งเป็น 2 เล่ม เล่มละ 20 บทเรียน รวมเป็น 40 บทเรียน และมีบทบทวนอีก 8 บท เนื้อหาเริ่มตั้งแต่ระดับพื้นฐานการทักทาย การทำความรู้จักการสนทนาในชีวิตประจำวันผ่านประโยคที่สำคัญจำนวน 301 ประโยค คำศัพท์รวมกันประมาณ 800 คำและมีไวยากรณ์พื้นฐาน ซึ่งในแต่ละบทจะออกแบบ

สัดส่วนเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย รูปประโยคสำคัญ บทสนทนา การแทนที่และขยายคำ คำศัพท์ใหม่ ไวยากรณ์และแบบฝึกหัด (Kang Yuhua & Lai Siping, 2013)

งานวิจัยนี้จะเลือกวิเคราะห์เฉพาะบทเรียนที่ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประโยค “把” (bǎ) ได้แก่ แบบเรียนเล่มที่ 2 บทที่ 34 我头疼。ฉันปวดหัว มีประโยค “把” (bǎ) จำนวน 6 ประโยค บทที่ 37 真舍不得你们走 ไม่อยากให้พวกคุณไปจริงๆ มีประโยค “把” (bǎ) จำนวน 5 ประโยค และบทที่ 40 祝你一路平安 ขอให้คุณเดินทางปลอดภัยมีประโยค “把” (bǎ) จำนวน 8 ประโยคทั้งนี้ไม่นับรวมประโยคที่กล่าวซ้ำ รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค (汉语会话 301 句) ฉบับแปลภาษาไทย เล่ม 2

บทเรียนที่	ประโยค “把” (bǎ)	ประเภทประโยค			
		บอกเล่า	คำถาม	ปฏิเสธ	คำสั่ง/ ขอร้อง
บทที่ 34 我头疼。	1. 你把嘴张开，我看看。				✓
	2. 你把门开开。				✓
	3. 我把信寄出去了。	✓			
	4. 小王把那本书带来了。	✓			
	5. 请你把那儿的情况介绍介绍。				✓
	6. 把那杯茶喝了。				✓
บทที่ 37 真舍不得 你们走	1. 我们把通讯地址都留在本子上了。	✓			
	2. 我把啤酒放进冰箱里了。	✓			
	3. 他把汽车开到学校门口了。	✓			
	4. 我把钱交给那个售货员了。	✓			
	5. 把这些饺子留给大卫吃。	✓			
บทที่ 40 祝你一路 平安	1. 你没把护照放在箱子里吧？		✓		
	2. 你可别把我们忘了。				✓
	3. 安娜没把这课练习做完。			✓	
	4. 他没把那件事告诉小张。			✓	
	5. 今天晚上不把这本小说看完，就不休息。			✓	
	6. 你不把书带上怎么上课？			✓	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

บทเรียนที่	ประโยค “把” (bǎ)	ประเภทประโยค			
		บอกเล่า	คำถาม	ปฏิเสธ	คำสั่ง/ ขอร้อง
บทที่ 40 祝你一路 平安	7. 他明天一定把照片带来。	✓			
	8. 小王昨天没把开会的时间通知大家			✓	

2. แบบเรียนภาษาจีนปัจจุบัน สำหรับผู้เรียนระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย (当代中文泰文版) สำนักพิมพ์ Huayu Education ผู้เขียนคือ Wu Zhongwei (吴中伟) ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2010 มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนภาษาจีนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ได้ศึกษาภาษาจีนพื้นฐานด้านการฟัง การพูดและการอ่าน ตลอดจนสามารถใช้ภาษาจีนในการสนทนาตามสถานการณ์จริงได้ แบบเรียนนี้มีคำศัพท์จำนวน 757 คำ ไวยากรณ์ 49 เรื่อง แบ่งเนื้อหาออกเป็น 20 บทและบทเรียนเพิ่มเติมอีก 3 บท เนื้อหาในแต่ละบทเรียนจะประกอบด้วย ประโยคหลัก คำศัพท์ในบทสนทนา คำศัพท์เพิ่มเติม บทเรียน การออกเสียง ไวยากรณ์ วัฒนธรรมจีนและหนังสือแบบฝึกหัดประกอบที่จัดทำเป็นหนังสือแยกออกมาจากแบบเรียนต่างไปจากหนังสือแบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค

งานวิจัยนี้เลือกวิเคราะห์เฉพาะบทเรียนที่ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประโยค “把” (bǎ) ได้แก่ บทที่ 19 我把钱包忘在车上了。ฉันลืมกระเป๋าตังไว้ในรถ มีประโยค “把” (bǎ) จำนวน 20 ประโยค และแบบฝึกหัดประจำบทเรียน มีประโยค “把” (bǎ) จำนวน 8 ประโยค ทั้งนี้ไม่นับรวมประโยคที่กล่าวซ้ำ รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบัน สำหรับผู้เรียนระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย (当代中文 泰文版)

บทเรียนที่	ประโยค “把” (bǎ)	ประเภทประโยค			
		บอกเล่า	คำถาม	ปฏิเสธ	คำสั่ง/ ขอร้อง
บทที่ 19 我把钱包忘在车上了。	1. 我把钱包忘在车上了。	✓			
	2. 付钱以后，你把钱包放在哪儿了？		✓		
	3. 我把它扔到垃圾箱里去了。	✓			
	4. 你把这五百美元送给司机了。	✓			
	5. 我马上把钱包给你们送过来。	✓			
	6. 我把钱包忘在座位上了。	✓			
	7. 把它交给了我。	✓			
	8. 我们把钱包里的东西拿出来一看，发现里面有一张纸。	✓			
	9. 总台就把电话转到了你们房间。	✓			
	10. 刚才我妈还把我骂了一顿呢。	✓			
	11. 他把花儿放在桌子上。	✓			
	12. 他把花儿送给他女朋友。	✓			
	13. 他把花儿送到女朋友家里。	✓			
	14. 我们把这些东西搬上楼去吧。	✓			
	15. 你不能把这些钱带回家去。				✓
	16. 我把词典买来了。	✓			
	17. 我把那本词典买来了。	✓			
	18. 我昨天把那本书还给图书馆了。	✓			
	19. 我不想把那本书还给图书馆。			✓	
	20. 我还没有把那本书还给图书馆。			✓	

ตารางที่ 4 แสดงประโยค “把” (bǎ) ในแบบฝึกหัดของแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบัน สำหรับผู้เรียนระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย

แบบฝึกหัด บทเรียนที่	ประโยค “把” (bǎ)	ประเภทประโยค			
		บอกเล่า	คำถาม	ปฏิเสธ	คำสั่ง/ ขอร้อง
บทที่ 19 我把钱包 忘在车上 了。	1. 我把钱包放在包里了。	✓			
	2. 他把宾馆的地址写在一张纸上。	✓			
	3. 他买了一束漂亮的花儿，打算把花儿送给女朋友。	✓			
	4. 我让他们把空调送到家里，可是师傅把空调放在楼下就走了，我得自己把空调搬上楼去。	✓			
	5. 别人都把冰箱放在厨房里，可他把冰箱放在卫生间。	✓			
	6. 这里不能停车，请你把汽车停到车库里去。				✓
	7. 把钱包忘在了出租汽车的座位上。	✓			
	8. 乘客把钱包交给老王，老王就把钱包交给了公司领导。	✓			

บทความนี้ศึกษาการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนกลางเรื่องประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนภาษาจีนกลาง เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแบบเรียนทั้งสองชุด กำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้ประโยค “把” (bǎ) ของผู้เรียนชาวไทย รวบรวม วิเคราะห์ผลการวิจัย แล้วนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องนี้ในแบบเรียนภาษาจีน สำหรับผู้เรียนชาวไทย

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางด้านไวยากรณ์ศึกษาและการจัดทำ เรียบเรียงตำราแบบเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองให้แก่ผู้เรียนชาวต่างชาติประกอบการวิเคราะห์แบบเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ ศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของแบบเรียนที่เลือกมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของแบบเรียน ลักษณะเนื้อหา กลุ่มผู้เรียน เป้าหมายของแบบเรียนทั้งสองชุดและศึกษาการออกแบบบทเรียนไวยากรณ์ภาษาจีนกลางเรื่องประโยค “把” (bǎ) ที่ปรากฏในแบบเรียนแต่ละเล่มอย่างละเอียด โดยเริ่มจากศึกษาประโยค “把” (bǎ) ที่ปรากฏในบทเรียน การอธิบายความหมายและกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ การออกแบบรูปแบบและการเลือกใช้คำในการอธิบาย ตัวอย่างประโยคประกอบ แบบฝึกหัดที่เกี่ยวข้อง คำแปลภาษาไทย จุดบันทึกผลการวิเคราะห์ แล้วจึงนำมาสรุปลักษณะเนื้อหาว่าครอบคลุมครอบคลุมในสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันหรือไม่ รวมถึงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบเรียนมากน้อยเพียงใด

4. นำผลการวิเคราะห์ในข้อ 3 มาเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือน ความแตกต่าง ชี้ให้เห็นถึงจุดเด่น นำมาสรุปผลให้ข้อเสนอในการพัฒนาและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Theoretical Framework)

1. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาหลักไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) แนวคิดไวยากรณ์ศึกษา แนวคิดการออกแบบตำราแบบเรียนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง หลักการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ และงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ เช่น งานวิจัยของ Wang Xiang และ Zhang Xiaoke (2011) Wei Hong (2006) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ประโยค “把” (bǎ) ใน
แบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301
ประโยค (汉语会话 301 句)
บทที่ 34, 37 และ 40 แบบเรียน
ภาษาจีนปัจจุบัน สำหรับผู้เรียน
ระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย
(当代中文 泰文版) บทที่ 19

ตัวแปรตาม

การออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์
ภาษาจีนประโยค “把” (bǎ)

1. การอธิบายความหมาย
2. กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์
3. การออกแบบรูปแบบเนื้อหา
4. การเลือกใช้คำอธิบายและ
ตัวอย่างประโยคประกอบ
5. การออกแบบแบบฝึกหัด
6. คำแปลภาษาไทย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ประโยค “把” (bǎ) และแนวคิดด้านการสอนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ

งานวิจัยนี้ยึดหลักไวยากรณ์ประโยค “把” (bǎ) ในหนังสือ 现代汉语 (下) เนื่องจากหนังสือนี้เป็นแม่แบบของการศึกษาภาษาจีนกลางที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลเห็นได้จากการนำมาใช้ประกอบการเรียนในระดับอุดมศึกษา บัณฑิตศึกษาทั้งในและต่างประเทศ กล่าวไว้ว่าประโยค “把” (bǎ) เป็นประโยคที่นำคำบุพบท “把” (bǎ) หรือ “将” (jiāng) มาวางไว้ข้างหน้าภาคแสดงของประโยค ทำให้เป็นบุพบทวลี มีความหมายเพื่อแสดงถึงการจัดการกับสิ่งของหรือเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยค “把” (bǎ) จึงเรียกอีกชื่อว่า “处置式” คำกริยาที่อยู่ในภาคแสดงของประโยคแสดงถึงการจัดการ การเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้าย หรือมีผลกระทบต่อพฤติกรรมให้อยู่ในสภาวะการณ์ใดสภาวะการณ์หนึ่ง (所谓处置, 是指谓语中的动词所表示的动作对“把”字引出的受事施加影响, 使它产生某种结果, 发生某种变化, 或处于某种状态。) ลักษณะเด่นของประโยค “把” (bǎ) มีสี่ประการ ดังนี้

1. ด้านหน้าและด้านหลังของคำกริยามักมีส่วนประกอบอื่นๆ โดยทั่วไปคำกริยาจะอยู่เดี่ยวๆ ไม่ได้ โดยเฉพาะคำกริยาพยางค์เดี่ยว มักจะมีส่วนเสริมหรือบทกรรมวางต่อท้ายคำกริยา หรือมีส่วนขยายภาคแสดงวางไว้ด้านหน้าคำกริยา เช่น “把书放在桌子上”、“把地种上庄稼”、“把茶喝了”

2. บทกรรมในประโยค “把” (bǎ) มักเป็นสิ่งที่ผู้พูดและผู้ฟังทราบดีอยู่แล้ว สามารถมีคำสรรพนาม “这、那” มาวางหน้าบทกรรมได้ ในกรณีที่บทกรรมไม่ทราบแน่นอน มักจะเป็นเป็นเรื่องนามธรรมหรือสิ่งที่คนในสังคมยอมรับร่วมกัน (常是泛说的一般的道理) เช่น “不能把真理看成谬误”

3. คำกริยาที่ปรากฏในภาคแสดงต้องเป็นคำที่แสดงถึงการจัดการหรือเปลี่ยนแปลง มีผลต่อบทกรรม คำกริยาจำพวกที่ไม่สามารถมีกรรมมาต่อท้าย คำกริยานุเคราะห์ คำกริยาแสดงถึงการตัดสินใจหรือคำกริยาบ่งบอกทิศทาง รวมถึง “有、没有” ไม่สามารถนำมาใช้ในประโยค “把” (bǎ) ได้ แต่ยังมีส่วนน้อยที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น “只把目录看了一遍”

4. ส่วนเสริมอื่นๆ เช่น คำกริยานุเคราะห์ คำปฏิเสธ เหล่านี้จะนำไปวางไว้หน้าคำว่า “把” (bǎ) จะไม่นำมาวางไว้หน้าคำกริยาหลักในประโยค เช่น เราจะไม่พูดว่า “我把衣服没有弄坏。” ยกเว้นกรณีเป็นสำนวน คำพังเพยที่นิยมใช้กัน เช่น “怎能把人不当人呢？”

ในบางครั้งคำกริยาในประโยค “把” (bǎ) ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนที่เป็นบทกรรมเท่าไรแต่จะเน้นหนักไปที่ส่วนเสริมคำกริยาเสียมากกว่า เช่น “把眼睛哭肿了”、“我的故事把在座的朋友都讲哭了。” นอกจากนี้ประโยค “把” (bǎ) ยังมีความหมายในเชิง สั่ง ทำให้เกิด..... (让、使) ความหมายจะไม่เน้นหนักถึงการเปลี่ยนแปลง การจัดการบทกรรม แต่จะเน้นความหมายถึงการสั่งให้ปฏิบัติ เช่น “怎么把罪犯跑了”、“怎么把奶奶病了” ลักษณะนี้จะไม่เข้าข่ายความหมายของประโยค “把” (bǎ) เนื่องจากบทกรรมไม่ได้เป็นผู้ถูกกระทำ (受事) แต่เป็นผู้กระทำ (施事) (Huang Borong & Liao Xudong, 2011) Mao Yue (2010:176) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายทางไวยากรณ์ของประโยค “把” (bǎ) ว่าทั่วไปแล้ว มักเข้าใจว่าความหมายของไวยากรณ์เรื่องนี้คือการแสดงถึงตำแหน่ง สั่งให้ทำให้เกิดการกระทำอย่างหนึ่ง หรือการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของวัตถุจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อีกแห่ง แต่จากการศึกษา รวบรวมประโยค “把” (bǎ) จำนวน 2,160 ประโยค พบว่า

ความหมายส่วนใหญ่กลับแสดงถึงการเคลื่อนที่ การเปลี่ยนแปลงสภาพของวัตถุ ดังนั้นกล่าวได้ว่าความหมายทางไวยากรณ์ของประโยค “把” (bǎ) พื้นฐานแสดงถึงขั้นตอนของวัตถุหรือเรื่องราวนั้นได้รับแรงผลักดัน รับการกระทำภายนอกทำให้เกิดการเคลื่อนที่จากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่ง ซึ่งมีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1. วัตถุที่กำลังจะเคลื่อนที่ 2. แสดงจุดเริ่มต้น 3. แรงผลักดันหรือการกระทำภายนอก และ 4. ทิศทางหรือปลายทางเป้าหมาย

นอกจากหนังสือ 现代汉语 (下) แล้ว งานวิจัยนี้ยังได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือไวยากรณ์ภาษาจีนเฉพาะด้านคือหนังสือ 《实用现代汉语语法》ของ Liu Yuehua (2011) และหนังสือ 《现代汉语八百词》ของ Lu Shuxiang (1999) หนังสือทั้งสองเล่มมีเนื้อหาสอดคล้องกับหนังสือ 现代汉语 (下) เน้นหลักการการใช้ประโยค “把” (bǎ) ที่แสดงถึงการจัดการ การเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้ายตำแหน่งของกรรมในประโยคและส่วนประกอบต่างๆ รวมถึงกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่สำคัญ หนังสือ 《现代汉语八百词》ยังอธิบายความหมายของคำบุพบท “把” (bǎ) ในบริบทอื่น เช่น แสดงถึงขอบเขต สถานที่ของการกระทำ หรือต่อกับ หรือเรื่องราวที่ไม่เป็นไปตามปรารถนา (Lu Shuxiang, 1999:54) ส่วนหนังสือ 《实用现代汉语语法》อธิบายเนื้อหา กฎเกณฑ์การใช้ได้อย่างละเอียด บรรยายรายละเอียดส่วนประกอบของประโยค “把” (bǎ) ครบทุกส่วน รวมถึงเน้นความจำเป็นในการใช้ เพื่อให้ผู้อ่านได้ศึกษาเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องนี้ได้อย่างรอบด้าน

ด้านการจัดการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ Su Yingxia (2015) เสนอแนวคิดไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนไวยากรณ์จะประกอบด้วยสองส่วนใหญ่คือการนำเข้าสู่บทเรียนและความรู้ทางไวยากรณ์ที่ต้องการสอน และการฝึกฝนการใช้ไวยากรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ในทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์การสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการออกแบบเนื้อหาในตำราแบบเรียนจึงต้องสอดคล้องกับการนำไปใช้เพื่อการสื่อสารจริง

2. แนวคิดไวยากรณ์ศึกษา (语法学) ทางภาษาศาสตร์

การศึกษาภาษาที่สองนั้น ผู้เรียนสามารถรับความรู้ทางภาษาได้จากสองกรณี Yangklang, P. (2013: 106-107) กล่าวถึงแนวคิด “การรับภาษา (语言习得)” และ “การเรียนภาษา (语言学习)” เป็นสองกระบวนการที่มีความแตกต่างกัน การรับภาษาเป็น

ศัพท์ที่นักภาษาศาสตร์บัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า Language Acquisition การรับภาษาเป็นกระบวนการได้ภาษาตามธรรมชาติโดยทารกหรือผู้เรียนไม่รู้ตัว (Unconscious) การได้หรือการรับภาษาเป็นผลพวงจากการปฏิสัมพันธ์หรือสัมผัสกับภาษาเป้าหมาย (Target Language) ในบางครั้งอาจมีพ่อแม่ พี่เลี้ยงหรือคนใกล้ชิดที่อยู่รอบข้างเด็กปรับเปลี่ยนหรือตัดแปลงภาษาให้เรียบง่าย (Simplify) เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาในกระบวนการรับภาษา ทารกไม่จำเป็นต้องได้รับการสอนกฎเกณฑ์ต่างๆ ในภาษาแม่โดยตรง (Explicit Teaching) นักภาษาศาสตร์ถือว่าการสอนโดยตรงหรือการแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นสิ่งเร้าเชิงลบ (Negative Evidence) “การเรียนรู้ภาษา” เป็นกระบวนการได้ภาษาแบบรู้สำนึก (Conscious) ผู้เรียนได้รับการอธิบายกฎเกณฑ์การสอนโดยตรงตลอดจนได้รับการแก้ไขข้อผิดพลาดจากบุคคลซึ่งเปรียบได้ดังครูหรือผู้ชี้แนะ

วากยสัมพันธ์ หมายถึง การศึกษาว่าด้วยกฎของความสัมพันธ์ของแบบแผนองค์ประกอบของประโยคในภาษา อันเป็นส่วนหนึ่งของหลักไวยากรณ์ของภาษา สอดคล้องกับแนวคิดไวยากรณ์ศึกษา (语法学) หมายถึง การศึกษาโครงสร้างทางภาษา ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในการศึกษา วิจัยของแนวคิดนี้ การศึกษาโครงสร้างทางภาษาหรือไวยากรณ์ของภาษาใดภาษาหนึ่ง จะเริ่มตั้งแต่การศึกษาหน่วยคำ ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่เล็กที่สุดในภาษาไปจนถึงคำ กลุ่มคำ ประโยครูปแบบต่างๆ และส่วนประกอบของประโยคแต่ละส่วน โดยมุ่งศึกษาการสร้าง การนำไปใช้และกฎเกณฑ์ทางภาษาต่างๆ ตลอดจนการนำหน่วยคำ คำ กลุ่มคำ หรือประโยคต่างๆ มารวมกันขึ้นขยายเป็นประโยค กลุ่มประโยค ข้อความ บทความที่มีเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของหน่วยคำ คำหรือกลุ่มคำ ไวยากรณ์ศึกษาสามารถแบ่งได้เป็นไวยากรณ์คำ (词法) ไวยากรณ์ประโยค (句法) งานวิจัยนี้ประยุกต์แนวคิดไวยากรณ์ศึกษาในเรื่องไวยากรณ์ประโยคมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียน เพื่อวิเคราะห์การอธิบายเนื้อหาความหมายทางไวยากรณ์ รวมถึงส่วนประกอบของประโยคให้สอดคล้องกับหลักไวยากรณ์ที่ถูกต้อง

3. แนวคิดการออกแบบตำรา แบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีนในฐานะภาษาที่สอง

Zhao Jinming (2019:139-146) กล่าวว่าหลักการทั่วไปในการออกแบบเรียบเรียงตำรา แบบเรียนเพื่อผู้เรียนชาวต่างชาตินั้น มี 10 หลักการ ประกอบด้วย 1. หลักการกำหนดทิศทางที่แน่นอน (定向原则) หมายถึงการกำหนดเป้าหมาย ปริมาณและลักษณะเด่นของตำราที่ต้องการจะเรียบเรียง 2. หลักเป้าหมาย (目标原则) หมายถึง กำหนดเป้าหมายในการเรียบเรียงว่าต้องการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านใดและใช้กับผู้เรียนระดับใด 3. หลักความโดดเด่น (特色原则) หมายถึง การออกแบบตำรา แบบเรียนให้แตกต่างไปจากเล่มอื่นและมีจุดเด่นที่ชัดเจน 4. หลักเข้าใจและวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย (认知原则) หมายถึง วิเคราะห์ประเมินความรู้ ทักษะทางภาษาของผู้ใช้แบบเรียน เพื่อนำไปกำหนดขอบเขตระดับความยากง่ายของเนื้อหา 5. หลักความทันสมัย (时代原则) หมายถึง การออกแบบเนื้อหาให้สามารถสื่อสารได้จริงในช่วงเวลาปัจจุบัน 6. หลักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง (语体原则) หมายถึง การใช้ภาษาประกอบการเขียนที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ รวมถึงการยกตัวอย่าง คำศัพท์ สำนวนที่ใช้ประกอบต้องถูกต้องตามแบบแผนของภาษา 7. หลักวัฒนธรรม (文化原则) หมายถึง การสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรมทางสังคม อันทรงคุณค่า ซึ่งต้องมีการคัดเลือกอย่างเหมาะสม 8. หลักความน่าสนใจ (趣味原则) หมายถึง การออกแบบเนื้อหาให้มีความน่าสนใจ ดึงดูดใจผู้ใช้ ตั้งแต่การออกแบบหน้าปก การวางเนื้อหาแต่ละบท คำศัพท์ หลักไวยากรณ์ คำอธิบาย คำแปล แบบฝึกหัด ตลอดจนรายละเอียดอื่นๆ เช่น ขนาดตัวอักษร สีเส้นในตำราแบบเรียน ภาพประกอบ ล้วนต้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน 9. หลักการนำไปใช้ (实用原则) หมายถึง สร้างความรู้ มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ ทำให้รู้สึกว่ตำราแบบเรียนเล่มนั้นมีคุณค่า นำไปใช้ในการสื่อสารได้จริง และ 10. หลักการพัฒนาที่หลากหลาย (立体原则) หมายถึง การพัฒนาแบบเรียนที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ใช้ได้สัมผัสถึงภาพเคลื่อนไหว เสียง รวมถึงสื่อการเรียนการสอนที่รองรับการสอนได้หลากหลายรูปแบบ

ตำรา แบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติจะเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นลำดับแรก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้ ขณะเดียวกัน

มีการออกแบบ เรียบเรียงเนื้อหาด้านไวยากรณ์ โดยยึดตามความสำคัญ โครงสร้างทางภาษา ปัญหาการใช้ของผู้เรียนต่างชาติและผลการศึกษาวิจัยต่างๆ ประกอบการเรียบเรียงขึ้นตามคุณสมบัติของผู้เรียนที่แตกต่างกัน Zhu Wenwen และคณะ (2015:57) กล่าวว่าตำราแบบเรียนไวยากรณ์มักใช้วิธีการอธิบายสองรูปแบบ ประกอบด้วย 1. ใช้การเขียนอธิบายผ่านตัวอักษรหรือการแปลเป็นภาษาของผู้ใช้แบบเรียนนั้น และ 2. ใช้รูปภาพ ตารางหรือการเรียงลำดับเนื้อหาที่สัมพันธ์กัน พร้อมทั้งออกแบบแบบฝึกหัดที่แตกต่างกันไป เช่น การแทนที่คำ การขยายคำ การเปลี่ยนรูปประโยค เป็นต้น ตัวอย่างแบบเรียนที่มีลักษณะดังกล่าวเช่น 《汉语教程》 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าปัจจุบันตำรา แบบเรียนด้านไวยากรณ์ภาษาจีนเริ่มออกแบบเนื้อหาให้สัมพันธ์กับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) และเน้นการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ เป็นหลัก โดยเชื่อมโยงกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงาน (任务型教学) เพื่อหวังให้การเรียนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับไวยากรณ์เรื่องนี้ไว้ในแบบเรียนเล่มที่ 2 จำนวน 3 บทเรียน รายละเอียด ดังนี้

1. บทที่ 34 我头疼。ฉันปวดหัว ประโยคสำคัญในบทเรียนที่ปรากฏการใช้ประโยค “把” (bǎ) คือ “你**把**嘴张开，我看看。” (คุณอ้าปากซิครับ หมอขอดูหน่อย) บทเรียนนี้ได้เขียนอธิบายวิธีการใช้ประโยค “把” (bǎ) ไว้ มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับการอธิบาย ผู้เขียนแบบเรียนเริ่มจากการให้ความสำคัญกับการเน้นย้ำความจำเป็นหรือสถานการณ์ที่ต้องใช้ประโยค “把” (bǎ) โดยระบุว่า “ประโยค “把” มักจะนำมาใช้ในการเน้นถึงความตั้งใจจะจัดการหรือได้จัดการของบทกรรมของ “把” (bǎ)” จากนั้นจึงอธิบายส่วนประกอบของประโยคโดยเน้นบทกรรมในประโยค รวมถึงความสัมพันธ์ของส่วนประกอบในประโยค “把” (bǎ) ตลอดจนอธิบายถึงข้อผิดพลาดที่มักพบบ่อยของ

ผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยเฉพาะเรื่องคำกริยาและส่วนเสริมท้ายประโยค สำหรับในบทเรียนนี้แบบฝึกหัดที่นำมาให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเรื่องประโยค “把” (bǎ) เป็นแบบฝึกหัดเปลี่ยนประโยคบอกเล่าทั่วไปให้เป็นประโยค “把” (bǎ) ตัวอย่าง

他打开了桌子上的电脑。☞ “他**把**桌子上的电脑打开了。” และมีแบบฝึกหัดเติมบทสนทนาโดยใช้ประโยค “把” (bǎ) จำนวน 1 ข้อคือ 你下次来，.....。(把，书)

2. บทที่ 37 真舍不得你们走 不要让他们去จริงๆ

บทเรียนนี้ให้ความสำคัญกับสถานการณ์หรือความหมายทางไวยากรณ์ของประโยค “把” (bǎ) ที่เน้นถึงการกระทำหรือการจัดการกับส่วนที่เป็นบทกรรมของประโยค แสดงให้เห็นว่าแบบเรียนชุดนี้เน้นถึงสถานการณ์ในการใช้ประโยค “把” (bǎ) ที่มีความสัมพันธ์กับบทกรรมของประโยคและความหมายที่ต้องการสื่อสารมากกว่ากฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อื่น ในบทที่ 37 มีแบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับประโยค “把” (bǎ) สองส่วนคือ 1 แบบฝึกหัดการแทนที่และขยายคำ (替换与扩展) ตัวอย่าง “我们**把**通讯地址都留在本子上。”

字	写	黑板上
自行车	放	礼堂右边
地图	挂	墙上
通知	贴	黑板左边

ส่วนที่ 2 นำคำที่ให้มาแต่งเป็นประโยค “把” (bǎ) ตัวอย่าง 1. 名字 写 本子上 ☞ “请**把**你的名字写在本子上。” จากตัวอย่างแบบฝึกหัดเหล่านี้ จะพบว่าผู้เขียนแบบเรียนเลือกบทกรรมและคำกริยาที่มักใช้ด้วยกัน รวมถึงกลุ่มคำที่สร้างไว้ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อสารได้ทันที ไม่จำเป็นต้องกังวลเรื่องการลำดับคำในไวยากรณ์ ช่วยลดข้อผิดพลาดเรื่องการลำดับคำขยายและคำหลักของผู้เรียนชาวไทยได้เป็นอย่างดี

3. บทที่ 40 祝你一路平安 希望你旅途顺利

บทสุดท้ายมีการอธิบายไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) ผู้เขียนแบบเรียนได้นำกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์เรื่องรูปปฏิเสธและตำแหน่งของคำบอกเวลา คำขยายต่างๆ มาอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้ถูกต้อง

ผลการศึกษาเนื้อหาเรื่องประโยค “把” (bǎ) ในแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบัน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับไวยากรณ์เรื่องนี้ไว้ในแบบเรียน 1 บทเรียนรายละเอียด ดังนี้

บทที่ 19 我把钱包忘在车上了。ฉันลืมกระเป๋าตังค์ไว้ในรถ ในบทเรียนนี้ได้เน้น การศึกษาเรื่องประโยค “把” (bǎ) ในบทเรียนหลัก โดยเริ่มจากยกตัวอย่างประโยค พร้อมพินอินและคำแปลมาให้ผู้เรียนได้ศึกษา ประกอบด้วย ตัวอย่างประโยค

1. 付钱以后，你**把**钱包放在哪儿了？กระเป๋าตังค์ คุณวางไว้ตรงไหนหลัง จ่ายเงินแล้ว

2. 我**把**它扔到垃圾箱里去了。ทิ้งลงในถังขยะแล้ว

3. 我马上**把**钱包给你们送过来。ผมรีบเอากระเป๋าตังค์กลับมาคืนให้คุณ จากนั้นนำประโยคข้างต้นมาใช้ในบทเรียน โดยจำลองสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียน เห็นถึงการนำไปใช้ในการสื่อสารที่สอดคล้องกับเหตุการณ์จริงต่างๆ ดังตัวอย่าง

วิลเลียมกับคุณพ่อคุณแม่กลับถึงโรงแรมหลังจากเที่ยวในตัวเมือง

母亲：付钱以后，你把钱包放在哪儿了？

威廉：糟糕！我把钱包忘在座位上了。

母亲：发票拿了没？

威廉：我觉得发票没用，就把它扔到垃圾箱里去了。

ผู้วิจัยพบว่าตัวอย่างประโยคและการนำไปใช้ในสถานการณ์จำลองในแบบเรียนภาษาจีน ปัจจุบันเรียงลำดับจากประโยค “把” (bǎ) พื้นฐานในรูปแบบประธาน + “把” (bǎ) + กรรม + กริยา + ส่วนเสริม จากนั้นจึงเริ่มใส่ส่วนขยายหรือใช้ในรูปประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ ตามลำดับ รวมถึงมีการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนที่ศึกษาแบบเรียนนี้เกิดความเข้าใจในการนำไปใช้สื่อสาร ส่วนเนื้อหาการบรรยายไวยากรณ์ ดังนี้

รูปประโยค “把” หมายถึงการกระทำใดๆ ที่ทำให้คนหรือสิ่งของได้รับผลกระทบ เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลที่ตามมา รูปประโยค ประธาน + “把” + กรรม + ก.

ถ้าคำกริยามีคำว่า “在/给/到” ตามหลัง ต้องใช้รูปประโยค “把” รูปประโยค “把” + กรรม + ก. + “在/给/到”

ถ้าคำกริยามีบทเสริมกริยาบอกทิศทางสองพยางค์หรือบทกรรมบอกสถานที่ตามหลัง จะใช้รูปประโยค “把” รูปประโยค “把” + กรรม + ก. + บทเสริมกริยาบอกทิศทาง + สถานที่ + บทเสริมกริยาบอกทิศทาง

- ข้อสังเกต**
1. คำกริยาที่ไม่มีความหมายในทางควบคุมหรือการจัดการ ใช้รูปประโยค “把” ไม่ได้
 2. บทกรรมของรูปประโยค “把” เป็นสิ่งที่กำหนดไว้แล้วอย่างแน่นอน
 3. คำบอกเวลา คำกริยาบอกความประสงค์ และคำปฏิเสธควรวางไว้หน้า “把”

แบบเรียนภาษาจีนปัจจุบันนำประโยค “把” (bǎ) มาไว้ช่วงท้ายของแบบเรียน จากคำอธิบายที่ปรากฏในแบบเรียน พบว่า เน้นย้ำถึงโครงสร้างประโยคพื้นฐานของประโยค “把” (bǎ) ที่ระบุว่า ประธาน + “把” (bǎ) + กรรม + กริยา สำหรับการอธิบายสถานการณ์ที่ใช้ประโยค “把” (bǎ) ที่ระบุในแบบเรียนค่อนข้างเป็นนามธรรม อธิบายแบบกว้าง จากนั้นจึงอธิบายคำกริยาและส่วนเสริมที่วางไว้หลังคำกริยา โดยเน้นที่ส่วนเสริมบอกทิศทางของคำกริยา รวมถึงข้อสังเกตหรือข้อควรระวังในการใช้ประโยค “把” (bǎ) อื่นๆ ที่ผู้เรียนมักผิดพลาด ผู้วิจัยพบว่า ข้อสังเกตบางประการที่อธิบายไว้ เช่น การเขียนคำอธิบายเรื่องคำบอกเวลา คำกริยาบอกความประสงค์ เหล่านี้เป็นคำศัพท์เฉพาะทางด้านไวยากรณ์ จำเป็นต้องให้ผู้สอนอธิบาย พร้อมทั้งยกตัวอย่างเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น ในส่วนแบบฝึกหัดประกอบไวยากรณ์เรื่องนี้ที่แทรกอยู่ในบทเรียนที่ 19 ของหนังสือแบบฝึกหัดประกอบ พบว่าการออกแบบรูปแบบแบบฝึกหัดที่เกี่ยวข้องมีความหลากหลาย ประกอบด้วย 1. การใช้คำแทน 2. การเติมประโยคต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ 3. การแปลประโยคเป็นภาษาจีน 4. ฝึกฟัง 5. ฝึกพูด 6. การอ่านเรียงความสั้นๆ แล้วตอบคำถาม และ 7. ฝึกเขียน แบบฝึกหัดแต่ละรูปแบบจะเน้นการใช้ไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) ที่แตกต่างกันไป เรียงลำดับตามความยากง่ายในการสื่อสาร

แบบฝึกหัดการแทนที่และขยายคำจะเรียงลำดับส่วนประกอบที่นำมาแทนตั้งแต่ส่วนขยายภาคแสดง ส่วนบทกรรมและส่วนเสริมหลังกริยา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างพื้นฐานและส่วนประกอบของประโยคชนิดนี้ เช่น

1. 我马上把钱包给你们送过来。 明天 肯定 不可能
2. A: 你把钱包放在哪儿了? 礼物 衣服 照片
- B: 你把钱包放在包里了。

แบบฝึกหัดเติมประโยคให้สมบูรณ์จะเน้นการเติมคำกริยาและส่วนเสริมที่เหมาะสมกับความหมายของประโยคและสถานการณ์ที่กำหนดให้ ผู้เรียนจึงต้องมีความรู้ในเรื่องคำกริยาที่ใช้คู่กับกรรมในประโยคและคลังคำศัพท์ที่มากเพียงพอในการแต่งประโยค เช่น

1. 他买了一束漂亮的花儿，打算把花儿.....。
- (送给女朋友)
2. 我让他们把空调送到家里，可是师傅把空调.....就走了。我得自己把空调搬上楼去。 (放在楼下)

แบบฝึกหัดการแปลเป็นภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับประโยค “把” (bǎ) ตัวอย่าง

1. กระเป๋าตังค์ ผมวางไว้บนที่นั่ง (我把钱包放在座位上。)
2. ผมลืมกระเป๋าตังค์ในรถ (我把钱包忘在车上了。)

จากแบบฝึกหัดข้างต้น จะพบว่าแบบฝึกหัดการแปลกลับไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค

“把” (bǎ) เป็นสิ่งที่ทำลายผู้เรียนชาวไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเรียงลำดับส่วนขยายส่วนเสริมในประโยคภาษาจีนและภาษาไทยมีความแตกต่างกันมาก ประกอบกับในประโยคภาษาไทยไม่มีคำว่า “นำ เอา” ที่เป็นคำแปลของคำว่า “把” (bǎ) ดังนั้นหากผู้เรียนยังไม่เข้าใจความหมายทางไวยากรณ์ของประโยค “把” (bǎ) อย่างถูกต้องแล้ว แบบฝึกหัดการแปลนี้ ผู้เรียนย่อมไม่แปลโดยใช้ประโยค “把” (bǎ) อย่างแน่นอน เป็นเพียงการแปลตามตัวอักษรเท่านั้น เช่น กระเป๋าตังค์ ผมวางไว้บนที่นั่ง อาจแปลว่า 钱包我放在座位上。 หรือ 我钱包放在座位上。 ซึ่งเป็นประโยคที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากขาดการคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้ายของสิ่งของที่เป็นต้องใช้ประโยค “把” (bǎ) แบบฝึกหัด

ประกอบแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบันเรื่องการแปลประโยคจะพบในบทเรียนท้ายๆ เพื่อให้เหมาะสมกับความรู้ของผู้เรียนที่ศึกษาภาษาจีนด้วยแบบเรียนนี้มาแล้วระยะเวลาหนึ่ง

แบบฝึกหัดฝึกฟัง ฝึกพูด การอ่านเรียงความสั้นๆ แล้วตอบคำถาม และฝึกเขียนจะเป็นการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎี กฎเกณฑ์การใช้ประโยค “把” (bǎ) มาใช้ในทักษะการสื่อสารทุกด้าน โดยเฉพาะทางด้านการพูดและการเขียน แบบฝึกหัดของทักษะทั้งสองด้านนี้จะใช้สถานการณ์จำลองมาให้ผู้เรียนได้ฝึกนำประโยค “把” (bǎ) ไปใช้ใกล้เคียงกับการสื่อสารในชีวิตจริง ตัวอย่างสถานการณ์ที่กำหนดให้ ดังนี้

วิลเลียมลี้มกระเป๋าสตางค์ในรถแท็กซี่อีกแล้ว แต่ครั้งนี้เขาไม่ได้ทิ้งใบเสร็จจนถึงขยะเหมือนคราวที่แล้ว นี่คือใบเสร็จมีหมายเลขโทรศัพท์ของบริษัทรถแท็กซี่ด้วย วิลเลียมพูดภาษาจีนไม่ค่อยคล่อง คุณช่วยติดต่อบริษัทรถแท็กซี่ให้เขาได้ไหม

แบบฝึกหัดประกอบการเรียนไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) ประกอบแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบันมีความหลากหลาย มีลำดับขั้นตอนการออกแบบรูปแบบของแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ปรากฏในแบบเรียนได้ครอบคลุม รวมถึงมีการออกแบบแบบฝึกหัดเรียงตามลำดับความสำคัญในการศึกษาไวยากรณ์เรื่องนี้ โดยเริ่มจากความรู้ ความเข้าใจในโครงสร้างทางไวยากรณ์ รวมถึงกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่สำคัญ แล้วจึงนำความรู้เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในทักษะการสื่อสารทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้หลังเรียนไปใช้ (学以致用) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบเรียนชุดนี้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาภาษาจีนในทักษะการสื่อสารด้านต่างๆ และสามารถใช้ภาษาจีนในการสนทนาตามสถานการณ์จริงได้

สรุปผลการวิจัย (Conclusion)

จากการศึกษาการออกแบบการเรียนรู้อไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) จากแบบเรียนภาษาจีนกลางระดับพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนชาวไทยทั้งสองชุด พบความเหมือนและความแตกต่างในรายละเอียดของเนื้อหา สามารถสรุปได้ตามตารางนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบเนื้อหาไวยากรณ์ประโยค “把” (bǎ) จากแบบเรียนทั้งสองชุด

ที่	เนื้อหาประโยค “把” (bǎ) ที่ปรากฏในแบบเรียน	สนทนาภาษาจีน 301 ประโยค	ภาษาจีนปัจจุบัน	หมายเหตุ
1	ความหมายทางไวยากรณ์ (处置意义)	✓ (จัดการ)	✓ (การกระทำใดๆ)	ทั้งสองแบบเรียน ใช้คำต่างกัน
2	กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์			
	ลักษณะเด่นของกรรม (已知的、有定的)	-	✓	
	ลักษณะเด่นและข้อจำกัดของคำกริยา (动词不能单独出现、不是不及物动词、能愿动词等)	✓ (เน้นเรื่องหลัง คำกริยาต้องมีส่วน เสริม)	✓ (เน้นเรื่องคำกริยาที่ ไม่มีความหมายใน การจัดการ)	ทั้งสองแบบเรียน เน้นคำกริยา ต่างกัน
	บทเสริมหลังคำกริยา	✓ (เน้นหลังคำกริยา ต้องมีส่วนเสริม)	✓ (เน้นบทเสริมบอก ทิศทาง)	ทั้งสองแบบเรียน เน้นบทเสริม ต่างกัน
	กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อื่นๆ เช่น คำปฏิเสธ คำบอกเวลา ส่วนขยายอื่น	✓	✓	ล้วนเน้นคำปฏิเสธ และคำบอกเวลา
3.	การออกแบบรูปแบบเนื้อหา	✓ เรียงลำดับความ ยากง่าย กระจาย เนื้อหาที่ซับซ้อน	✓ รวมเนื้อหาไว้ใน บทเดียว เน้นส่วนประกอบ ของประโยค	สาเหตุที่ทำให้เกิด ความแตกต่างนี้ มาจากจำนวน บทเรียนและ ระยะเวลาใน การใช้แบบเรียนที่ แตกต่างกัน ชัดเจน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	เนื้อหาประโยค “把” (bǎ) ที่ปรากฏในแบบเรียน	สนทนาภาษาจีน 301 ประโยค	ภาษาจีนปัจจุบัน	หมายเหตุ
4.	การเลือกใช้คำในการอธิบายและตัวอย่างประโยค	✓ เน้นให้เห็นถึงผลของการจัดการบทกรรม ถูกกระทำ	✓ เน้นให้เห็นถึงการกระทำที่ทำให้คนหรือสิ่งของได้รับผลกระทบ เกิดการเปลี่ยนแปลง	ทั้งสองเล่มมี การยกตัวอย่างที่ผิดและเลือกใช้คำศัพท์ในบทเรียนมาแต่งเป็นตัวอย่างประโยค
5.	การออกแบบแบบฝึกหัด	✓ เน้นการแต่งประโยค	✓ รูปแบบหลากหลาย	จุดมุ่งหมายของแบบฝึกหัดคือนำไปใช้ในการสื่อสาร
6.	คำแปลภาษาไทย	✓	✓	

✓ หมายถึง ปรากฏคำอธิบายเรื่องนั้นในแบบเรียน

จากตารางที่ 5 พบว่าแบบเรียนทั้งสองชุดมีการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) ที่เหมือนกันในประเด็นความหมายทางไวยากรณ์ ความจำเป็นในการใช้ไวยากรณ์เรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่าจุดสำคัญและสิ่งที่ต้องการเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาคือสถานการณ์ที่ต้องใช้ประโยค “把” (bǎ) ในการสื่อสาร รวมถึงข้อแตกต่างระหว่างประโยคบอกเล่าทั่วไปกับประโยคชนิดนี้ สอดคล้องกับหลักไวยากรณ์ที่ปรากฏในหนังสือ 现代汉语 (下) ที่กล่าวถึงความหมายทางไวยากรณ์เรื่องนี้เป็นลำดับแรก ตลอดจนหนังสือไวยากรณ์เล่มอื่นที่ศึกษา นอกจากนี้จากตารางข้างต้นยังพบข้อแตกต่างในการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์เรื่องที่ศึกษาหลายประการ สาเหตุสำคัญมาจากจุดมุ่งหมาย คุณสมบัติและจำนวนบทเรียนที่ต่างกัน อย่างไรก็ตามแบบเรียนทั้งสองชุดสามารถออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ที่ยึดหลักการออกแบบตำรา แบบเรียนที่ต้องมีการลำดับเนื้อหา กระจายความยากง่าย จุดเด่นของแบบเรียน และประการสำคัญคือจุดมุ่งหมายของการนำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

งานวิจัยนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ให้เห็นว่าแบบเรียนชุดไหนดีหรือเหมาะสมมากกว่ากัน เนื่องจากแบบเรียนทั้งสองชุดต่างได้รับการยอมรับในการนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ในสถานศึกษาของประเทศไทยอย่างแพร่หลาย แต่เพื่อชี้ให้เห็นถึงรูปแบบการออกแบบเนื้อหาประกอบการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาจีนกลางที่สำคัญอย่างเรื่องประโยค “把” (bǎ) ที่ยังเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้เรียนชาวไทยตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง งานวิจัยนี้ได้ยึดหลักไวยากรณ์ภาษาจีนและแนวคิดไวยากรณ์ศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ผลการศึกษา จากการเปรียบเทียบการออกแบบการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องรูปประโยค “把” (bǎ) ของแบบเรียนภาษาจีนกลางระดับพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนชาวไทยทั้งสองชุดแบบเรียน พบว่า ทั้งสองชุดสามารถเขียนอธิบายสถานการณ์หรือความจำเป็นในการใช้ประโยค “把” (bǎ) ให้ผู้เรียนสามารถสร้างกรอบแนวคิดหรือทำความเข้าใจของตนก่อนว่า เหตุใดจึงต้องใช้รูปประโยคนี้ในการสื่อสาร ซึ่งเปรียบเสมือนการสร้างทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนกลางเรื่องนี้ แม้ว่าแบบเรียนทั้งสองชุดจะอธิบายรายละเอียดไว้แตกต่างกัน กล่าวคือแบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคจะเน้นย้ำคำว่า “จัดการ” ส่วนแบบเรียนชุดภาษาจีนปัจจุบันจะใช้คำว่า “การกระทำใดๆ” จุดมุ่งหมายของแบบเรียนทั้งสองชุดที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาจีนกลางได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว จึงเลือกออกแบบเนื้อหาการอธิบายสถานการณ์หรือความหมายทางไวยากรณ์ของประโยค “把” (bǎ) ไว้แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าแบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคได้แบ่งเนื้อหาประโยค “把” (bǎ) ไว้ถึงสามบทเรียนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของแบบเรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาในระยะยาว จึงสามารถอธิบายความจำเป็นในการใช้ประโยคนี้ได้มากกว่าแบบเรียนชุดภาษาจีนปัจจุบัน ดังนั้นการออกแบบแบบเรียนที่แตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับ การกำหนดจุดมุ่งหมาย คุณสมบัติ ประเภทของแบบเรียน รวมถึงกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย หากแบบเรียนเรียงเรียงขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนแล้ว การออกแบบโครงสร้างเนื้อหาในแบบเรียนย่อมต้องสัมพันธ์กันด้วยดังแนวคิดของ Zhao Jinming (2010) ที่กล่าวว่าหลักการ

ในการออกแบบตำรา แบบเรียนนั้นต้องกำหนดทิศทาง เป้าหมายที่แน่นอน การออกแบบเนื้อหาต่างๆ จึงจะเรียบเรียงได้อย่างชัดเจน แบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยค ออกแบบมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาภาษาจีนในสถานการณ์ที่หลากหลาย และสามารถศึกษาระยะยาวได้ จึงมีการกระจายเนื้อหาออกไป ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาสาระความรู้ทางไวยากรณ์ได้ตามลำดับความยากง่าย ลดภาวะความตึงเครียด ตลอดจนสามารถช่วยให้เกิดการทบทวนบทเรียนเดิมได้ ส่วนแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบัน สำหรับผู้เรียนระดับพื้นฐาน ฉบับภาษาไทย (当代中文 泰文版) กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนระดับพื้นฐานสามารถสื่อสาร มีทักษะการใช้ภาษาจีนได้ตามสถานการณ์ที่พบเจอได้ในชีวิตประจำวัน เนื้อหาในแต่ละบทออกแบบให้กล่าวถึงสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง แต่ละบทเรียนจะมีหลักไวยากรณ์สำคัญประจำบท ดังนั้นจึงต้องนำเนื้อหาไวยากรณ์เรียบเรียง ออกแบบให้เหมาะสม มีการคัดเลือกเฉพาะเนื้อหาพื้นฐานที่สำคัญและกฎเกณฑ์การใช้ที่ผู้เรียนต้องทราบสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบเรียน

ในด้านส่วนประกอบของประโยค “把” (bǎ) ที่มีรายละเอียดทางไวยากรณ์มาก และมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าความหมายทางไวยากรณ์ของประโยคชนิดนี้ พบว่า ทั้งสองแบบเรียนมีการเน้นเนื้อหาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในส่วนบทกริยาและบทกรรมของประโยค ผู้วิจัยเห็นว่าแบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคที่เน้นส่วนบทกริยาว่าหากเป็นกริยาต้องมีส่วนเสริมต่อท้ายกริยานั้น เป็นการเน้นย้ำในสิ่งที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจง่าย แต่การยกตัวอย่าง “我**把**门开开。” ส่งผลต่อการเลียนแบบประโยคตัวอย่างในกรณีที่เป็นคำกริยาสองพยางค์ หากผู้เรียนไม่ทราบกฎเกณฑ์การซ้ำคำกริยาจะทำให้ผิดหลักไวยากรณ์ในเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับประโยค “把” (bǎ) ได้ แต่ในแบบเรียนชุดนี้ไม่ได้เน้นเรื่องลักษณะเด่นของบทกรรมในประโยคชนิดนี้ ส่วนในแบบเรียนชุดภาษาจีนปัจจุบันได้กล่าวถึงส่วนประกอบในประโยคชนิดนี้ไว้ครบทุกส่วนประกอบตั้งแต่ส่วนบทกริยาที่นอกจากเน้นข้อจำกัดของคำกริยาบางจำพวกที่ไม่สามารถนำมาใช้ในประโยค “把” (bǎ) ได้แล้ว ยังเน้นถึงลักษณะของส่วนเสริมที่มักพบบ่อยหรือนิยมใช้ในการสื่อสาร โดยเฉพาะส่วนเสริมบอกตำแหน่งทิศทาง ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำโครงสร้างที่ปรากฏในแบบเรียนไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องมากขึ้น แต่การอธิบายเรื่องข้อจำกัดของคำกริยาบางคำที่ไม่สามารถนำมาใช้ในประโยคชนิดนี้

ของแบบเรียนชุดนี้ยังสามารถเพิ่มรายละเอียดหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมได้ เพื่อให้ผู้เรียนทราบและเข้าใจเหตุผลมากขึ้น เนื่องจากในแบบเรียนพบเพียงตัวอย่างประโยค “我把他知道” เท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chukiatwatthanakul, W. et al. (2019:1513) กล่าวว่า ปัญหาตำราเรียนที่ขาดการอธิบายข้อควรระวังในการศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนที่ครบถ้วน ส่งผลต่อการศึกษาและการสื่อสารภาษาจีนได้ ดังนั้นการออกแบบเนื้อหาในแบบเรียนที่ถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะกับกลุ่มผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ในด้านกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับประโยค “把” (bǎ) แบบเรียนทั้งสองชุดมีการอธิบายไว้ใกล้เคียงกัน โดยเน้นถึงเรื่องส่วนขยายหน้าภาคแสดงหรือหน้าคำว่า “把” (bǎ) ตำแหน่งของคำปฏิเสธ รวมถึงคำขยาย คำบอกเวลาอื่นๆ ที่ผู้เรียนชาวไทยมักใช้ผิดพลาด ทั้งสองแบบเรียนสามารถอธิบายและยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจง่ายขึ้นได้ดี ซึ่งในแบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคจะใช้เครื่องหมายจุดเน้น (着重号) เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า คำที่เน้นเข้ากฎเกณฑ์ไวยากรณ์เรื่องนี้ ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจคำเหล่านี้ชัดเจนมากขึ้น จากการศึกษาการออกแบบเนื้อหาในแบบเรียนทั้งสองชุดจะพบว่ามีความเหมือนและความแตกต่างกันในรายละเอียดบางประการ แต่สิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องนี้ แบบเรียนทั้งสองชุดสามารถอธิบายได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาจีน

ด้านการออกแบบรูปแบบเนื้อหาและการเลือกใช้คำอธิบาย แบบเรียนทั้งสองชุดยึดหลักการออกแบบตำรา แบบเรียนที่ต้องคำนึงถึงหลักการกำหนดทิศทางที่แน่นอน หลักเป้าหมายและหลักความโดดเด่นของแบบเรียนตามแนวคิดของ Zhao Jinming (2010) แบบเรียนทั้งสองชุดมีการเรียบเรียงเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมาย คุณสมบัติของแบบเรียน รวมถึงหลักไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) คำนึงถึงความหมายทางไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ทางภาษา ส่วนประกอบของประโยคล้วนมีการเรียบเรียงไว้ในแบบเรียนทั้งสองชุดตลอดจนใช้คำอธิบายที่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวไทย เข้าใจง่าย ไม่เน้นคำศัพท์เฉพาะด้านหลักภาษา ความแตกต่างของรายละเอียดเนื้อหาไวยากรณ์นั้นเห็นได้จากการเลือกใช้คำอธิบาย คำศัพท์เฉพาะด้านหลักภาษาที่มีการแปลแตกต่างกันไป แบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคออกแบบและเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับความสำคัญ ความจำเป็นและความยากง่าย

ของไวยากรณ์เรื่องที่ศึกษา ส่วนแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบันจะออกแบบเนื้อหาทั้งหมดไว้ในบทเดียวกัน จึงเลือกใช้วิธีการอธิบายส่วนประกอบของประโยคทีละส่วน เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

ด้านการออกแบบแบบฝึกหัดของแบบเรียนทั้งสองชุดมีความแตกต่างกันชัดเจน แบบเรียนชุดสนทนาภาษาจีน 301 ประโยคเน้นแบบฝึกหัดการแต่งประโยคและการแทนที่คำ เห็นได้จากแบบฝึกหัดสามบทที่กล่าวถึงไวยากรณ์เรื่องที่ศึกษาล้วนมีแบบฝึกหัดรูปแบบนี้ รวมถึงแบบฝึกหัดการแทนที่คำ จะมีส่วนที่แตกต่างคือในบทที่ 40 มีแบบฝึกหัดเติมคำที่ให้มาลงในตำแหน่งที่เหมาะสม ซึ่งเน้นกฎเกณฑ์การใช้เรื่องรูปประโยคปฏิเสธ ส่วนแบบเรียนภาษาจีนปัจจุบันมีการออกแบบแบบฝึกหัดไว้หลากหลายรูปแบบทั้งการแทนที่คำ การเติมประโยคให้สมบูรณ์ การแปล การอ่านแล้วตอบคำถาม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามทั้งสองแบบเรียนเน้นการนำคำศัพท์ในบทเรียนหรือบทเรียนเก่ามาใช้ในแบบฝึกหัด สอดคล้องกับแนวคิดของ Su Yingxia (2015) ที่ต้องการให้มีการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติและการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่พบเจอในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาการออกแบบเนื้อหาไวยากรณ์ภาษาจีนเรื่องประโยค “把” (bǎ) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดในแต่ละด้านประกอบด้วย 1. การอธิบายความหมาย 2. กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ 3. การออกแบบรูปแบบเนื้อหา 4. การเลือกใช้คำอธิบายและตัวอย่างประโยคประกอบ 5. การออกแบบแบบฝึกหัด และ 6. คำแปลภาษาไทยของทั้งสองแบบเรียนโดยยึดหลักไวยากรณ์ศึกษา การออกแบบ เรียบเรียงแบบเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ รวมถึงหลักไวยากรณ์เรื่องประโยค “把” (bǎ) ในหนังสือ 现代汉语 (下) พบว่าด้วยความแตกต่างของจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย คุณสมบัติของแบบเรียนที่แตกต่าง ย่อมทำให้การออกแบบ เรียบเรียงเนื้อหาไวยากรณ์ต่างกันด้วย แต่ทั้งสองแบบเรียนล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนชาวไทยสามารถใช้ไวยากรณ์เรื่องดังกล่าวสื่อสารได้อย่างถูกต้อง นำมาซึ่งการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ (Suggestions)

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอประเด็นการออกแบบเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแบบเรียนภาษาจีน ทั้งสองชุดแบบเรียนที่มีเนื้อหาสำคัญคือความจำเป็น สถานการณ์ที่บ่งบอกถึงความหมายทางไวยากรณ์ของไวยากรณ์เรื่องนี้ นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เหมาะแก่การให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสถานการณ์หรือการสื่อสารที่จำเป็นเกี่ยวข้อง ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องให้แก่ผู้เรียน งานวิจัยนี้ยังได้เปรียบเทียบกับรายละเอียดด้านอื่น เพื่อให้เห็นถึงความครบถ้วน ความถูกต้องและการเน้นจุดสำคัญในแบบเรียนแต่ละชุด ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของแบบเรียน ระยะเวลาในการใช้แบบเรียนประกอบด้วย เพื่อให้ผู้ที่สนใจศึกษาได้เป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหามาใช้ประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยเสนอว่าในการนำแบบเรียนเล่มใดเล่มหนึ่งไปใช้ในชั้นเรียนภาษาจีนของตน สามารถนำเนื้อหาของแบบเรียน ชุดอื่นมาบรรยายหรือยกตัวอย่างประกอบ เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจหรือลดข้อผิดพลาดของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาของไวยากรณ์เรื่องนี้ได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- Chukiatwatthanakul, W. et al. (2019). A Study on Common Grammatical Errors of Middle and Lower -grade Chinese Students in Faculty of Education, Silpakorn University. *Veridian E – Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 12(5), 1501-1515.
- Ek-atchariya, S. (2016). Study of the acquisition of the displacement meaning of ba-construction by Thai learners. *Chinese Studies Journal*, 9(2), 219-241.
- Huang, B., Liao, X. (2011). *Xiandai Hanyu* (5th ed) . Beijing: Higher Education Press.

- Kang, Y., Lai, S. (2013). **Conversational Chinese 301 sentences Thai translation Version** (3rd ed) . Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
- Li, Zh., Jiang, L. (2013). **How to teach foreigners Chinese**. Beijing: Beijing University Press.
- Liu, X. (2019). An Analysis Based on a Survey of the Chinese Textbook Utilization in Thai Primary and Secondary Schools. **Faculty of Humanities and Social Sciences Thepsatri Rajabhat University Journal**, 10(2), 113-120.
- Liu, Y., Pan, W., Gu, W. (2001). **Practical Modern Chinese Grammar**. Beijing: The Commercial Press.
- Lu, F. (2010). **Theories and Methods of Chinese Grammar Teaching**. Beijing: Beijing University Press.
- Lu, Sh. (1999). **Eight Hundred Words of Modern Chinese**. Beijing: The Commercial Press.
- Mao, Y. (2010). **Principle of Chines Teaching as a second language**. Beijing: Beijing University Press.
- Ministry of Education. (2016). **Research report for the development of Chinese language teaching and learning management system in Thailand tertiary**. Bangkok: Office of the Education Council.
- Srisintorn, P. (2016). Integrating Learning Activities in Chinese Grammar Course A Study of Game Teaching. **Journal of Learning Innovations Walailak University**, 2(1), 65-79.
- Su, Y. (2015). **International Chinese Teaching Methods and Techniques for Teaching Chinese Grammar**. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

- Wang, X., Zhang, X. (2011). An Analysis on Acquisition Errors of the “Ba” Sentence by Intermediate Thai Students. **Journal Of Qinzhou University**, 26(4), 42-46.
- Wei, H. (2006). The Error Analysis and Teaching Strategy of “Ba” Sentences to Thai Students at the Initial Stage. **Journal Of Yunnan Normal University**, 4(2), 54-58.
- Wu, Z. (2010). *Contemporary Chinese Thai Version*. Beijing: Huayu Education Press.
- Yangklang, P. (2013). An Overview of Second Language Acquisition and Universal Grammar (UG). **MFU Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences**, 2(1), 104-126.
- Zhou, J. (2019). **Introduction to Teaching Chinese as a Foreign Language**. Beijing: The Commercial Press.
- Zhu, W. et al. (2015). **International Chinese Teaching Methods and Techniques for Teaching Chinese Grammar**. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.